

Kuningatarjuliste.

Rion karnevaalit eurooppalaisittain - Oranssi juhla Alankomaissa

28.1.2025 11.00

Kuningattaren päivä on hyvä ajankohta matkustaa

Alankomaihin, jos haluaa kokea jaloissaan ja koko kehossaan yhden Euroopan suurimmista kaupunkifestivaaleista.

Teksti ja kuvat: ELINA SUHANKO

Kuningattaren päivän viettoon tulee lähteä avoimin mielin. Amsterdam on tulvillaan väkeä ja sehän suomalaista hirvittää. Alankomaissa se tarkoittaa kuitenkin aivan muuta. Kun maailman tiheimmin asutun maan ihmisiä kokoontuu pääkaupunkiin, on luvassa tiivistunnelmainen juhla. Suomalaiset ehkä haluavat pysytellä kaukana suuresta ihmismassasta, mutta hollantilainen saattaa puolestaan ihmetellä, miksi ihmeessä kukaan haluaisi olla muualla kuin Amsterdamissa kuningattaren syntymäpäivänä - siellähän kaikki muutkin ovat.

Kuningattaren päivä on jokavuotinen kaupunkijuhla, joka alun perin juhlisti itse asiassa kuningatar Beatrixia edeltäneen kuningattaren syntymäpäivää. Kansallinen juhlapäivä pidetään silti edelleen samana ajankohtana, eli 30. huhtikuuta. Kuningatar Beatrixista kyllä pidetään paljon, mutta oikeasti juhla ei ole vain häntä varten.

- Jos saan rehellisesti sanoa, niin emme niinkään pidä kuningattaresta, vaan tykkäämme juhliä, Amsterdamin matkailu- ja kongressikeskuksen viestintäpäällikkö **Machteld Ligthoet** nauraa.

Kuningattaren syntymäpäivän juhlinta aloitetaan jo edellisenä päivänä, ja kaduille muodostuu kirpputoreja, joissa päästään eroon vanhoista tavaroista. Jopa puoliksi poltettuja kynttilöitä myydään, koska ideana ei ole rahan tekeminen vaan hyväntekeväisyys. Myöhemmin kirpparivaatteet, jotka eivät ole käyneet kaupaksi, lojuvat kadulla.

Kaduilla näkee useita "retkikuntia", jotka ovat varanneet paikkansa jopa päivää ennen nukkumalla yön kadulla.

Hollantilaiset eli alankomaalaiset hallitsevat hassuttelun ja monilla on mukanaan mitä mielikuvituksellisimpia vempaimia. Yhdessä kojussa voi käydä heittämässä kananmunia pahvin takana olevan muovin pukeutuneen henkilön päälle. Toisaalla taas voi pilkkoa rännistä tulevaa porkkanaa, missä pärjää parhaiten hyvillä reflekseillä. Joku voisi kutsua kaikkia näitä vempaimia myös mauttomiksi, mutta ne ovat osa hauskanpitoa.

Amsterdamiin meno osoittautuu vaikeaksi, koska junalla ei pääse päivällä kaupunkiin, ainakaan heti. Nimittäin juhlan kunniaksi joku jalkapallohuligaani on virtsannut junassa ja ihmisiä on kävellyt raiteilla. Tämähän ei eroa suomalaisesta vapusta muuten kuin siinä, että Suomessa junat kulkisivat normaalisti tällaisesta sopimattomuudesta huolimatta.

Menen siis Haarlemin kautta Amsterdamiin. Ihmiset odottavat junaliikenteen jatkumista Haarlemissa, missä on jo kovat juhlat menossa. Elektroninen musiikki saa vartalon värähtelemään ja kummasti huomaa itsekin jo tanssivansa musiikin tahdissa. Läheisellä seurueella on kyltti, jossa lukee *Free hugs*, joita monet käyvätkin hakemassa. Seurue heiluu fiilikissä Haarlemin kadulla. Kuten muutkin, jotka odottavat Amsterdamiin pääsyä.

Junat alkavat taas kulkea normaalisti ja odotan junasta tullessa eteenpäin hönkäilevää ihmismassaa. Asemalla tunnelma on tiivis. Kuljemme vierä vieressä yhdessä supussa, joka on kuin oranssi vana. Oranssi tulee kuningasperheen sukunimestä, joka on Orange-Nassau. Jokainen hollantilainen laittaa siis päälleen jotakin oranssia, kuten esimerkiksi ilmalla täytetyn kruununmuotoisen hatun, oranssin pörrötuoppihatun, oranssit aurinkolasit, kasvomaalia, oranssit vaatteet tai ihan mitä tahansa. Ihmismassa muistuttaakin appelsiinimerta. Joukosta kuuluu närkästynyt huuto.

- He kävelevät kuin etanat!

Suuri määrä alankomaalaisia kerääntyy Amsterdamiin kuningattaren päiväksi ja yöksi, mutta myös turisteja tulee vierailulle kaupunkijuhlan aikoihin.

Miljoonan asukkaan Amsterdamissa on kuningattaren päivän aikaan noin 1,5 miljoonaa ihmistä. Koko maa juhlii

Oranssi joukko suuntaa Haarlemin asemalta Amsterdamiin junaliikenteen kulkiessa jälleen.

ja isoissa kaupungeissa on luonnollisesti eniten tungosta.

Seuraan edelleen mölyvää oranssia virtaa. Vellovan ihmismassan seuraaminen johtaa Dam Plaatsille, jossa saattaa silmän räpäyksessä kadottaa seurueensa jos lähtee seikkaillemaan omille teilleen. Keskeiselle paikalle on tuotu tivoli, jossa pyörii iso karuselli ja muita härveleitä. Kaduilla pauhaa elektroninen musiikki, jota maassa rakastetaan.

Ihmisiä on ikkunoissa, koska keskustan asunnot ovat hyviä juhlapaikkoja. Monet juhlivat myös kanaaleissa veneissään ja asuntolaivoissaan. Damilta eriävällä kadulla on useita ruokakojuja, joissa myydään esimerkiksi maan tavan mukaan tehtyjä ranskanperunoita, joita voi ottaa majoneesin tai sipulin, majoneesin ja pähkinädipin kera, tämä á la carte -herkku on nimeltään *oorlog*. Olutkojuja löytyy myös. Osa ihmisistä on panostanut pukeutumiseen, ja vastaan kävelee myös Michael Jackson, joka kerää ihmisiä ympärilleen kuin olisi itse poplegenda. Jackson tekee tanssiliikkeitään ja poistuu paikalta. Fanilauma jää huutamaan perään.

Pulut nokkivat kadulla roskia ja muutamien ihmisten kasvoista näkee, että juhlinta on vienyt veronsa. Kun Alankomaissa juhlietaan, niin se tehdään kunnolla. Hollantilainen **Lieke van Wijck** on tullut ensimmäistä kertaa Amsterdamiin juhliimaan kuningattaren yötä. Lieken kotipaikkakunta on 50 kilometrin päässä sijaitseva Alkmaar.

- Minusta kuningattaren päivä yhdistää ihmisiä ja kohottaa kansallistunnetta. Tämä on ihmisten juhla. Paras tapa olisi juhlia täällä omalla veneellä, hän sanoo.

Alankomaalaiset tulevat juttelemaan toisilleen missä tahansa tilanteessa. Ei ole outoa, että bussipysäkillä joku alkaa jutella ja kysellä suomalaisittain henkilökohtaisiakin asioita. Erityisesti kuningattaren päivänä ollaan kansallistunteen vallassa ja yhteisöllisiä sekä jutellaan toisille ihmisille.

Kuningattaren päivänä ollaan tosin tultu varovaisemmaksi vuoden 2009 tapahtumien seurauksena. Tuolloin kuningattaren päälle yritettiin ajaa autolla. Ikävän tapahtuman seurauksena kuoli useita sivullisia. Kuljettaja osoittautui mielenterveysongelmaiseksi. Kuningatar vieraillee joka vuosi eri kaupungeissa kätelemässä ihmisiä ja siitä ei haluttaisi luopua. Ikävät tapahtumat kuitenkin rajoittavat hänen kansanomaisuuttaan.

Pian kuningattaren päivän jälkeen myös toinen tapahtuma vapautumisen päivänä sai kuninkaallisen perheen varuilleen, sillä paikallinen alkoholisti alkoi huutaa väkijoukossa aiheuttaen pakokauhua. Ihmiset huusivat ja työnsivät toisiaan aita vasten.

Ilta on edennyt jo hämärän puolelle ja kaduilla ja puistoissa näkyy päivän mittaan kertyneitä roskia silmän kantamattomiin. Joillakin ilta on edennyt rähinän puolelle. Päivän tuloksena on mukava olotila, tosin kulttuuritarjonta on köyhänlaista ja suuren kaupunkijuhlan anti jää enemmän yleisen seurustelun ja hassuttelun puolelle. Toisaalta päivä on oiva aika vieraillla Alankomaissa, koska tapahtumia riittää. Lähinnä ne ovat konserteja ja yleensäkin musiikkia puistoissa. Juhla on kuitenkin lomapäivä paikallisille sekä hyvä ajankohta nähdä ja kokea tiivistä yhdessäoloa ja yhteisöllisyyttä.

PLUSSAT

o Karnevaalitunnelma

o Yhdessäolo ja yhteisöllisyys

MIINUKSET

o Kulttuuriannin köyhyys

o Takkuileva junaliikenne

Juhlat käynnissä Haarlemissa.

Oranssi joukko suuntaa Amsterdamin katuja pitkin.

Kuningattaren päivään voi sonnustautua eri tavoin, tärkeintä on vetää oranssia päälleen.

Katutaidetta on tarjolla köyhänlaisesti, mutta breakdancea sentään näkee.

Lieke van Wijck on ensimmäistä kertaa Amsterdamissa Kuningattaren päivänä.